

Hämtat från "Åtgärder mot kemikalieolyckor i sjöar, vattendrag och kustvattenområden : En nordisk handbok" av Björn Looström.

Våldsam brand i torrlastfartyg med natriumklorat

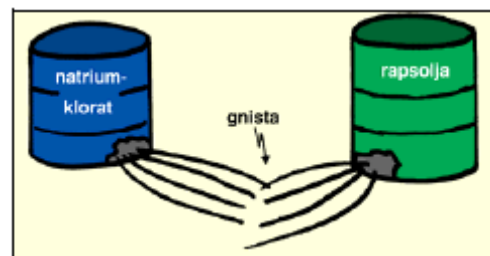
(Olycka nr 21)

1971, 15 juli Göteborgs hamn, Sverige

Natriumklorat (Klass 5) i stålfat; fast oxiderande ämne som avger syre vid upphettning och kan förorsaka brand och explosion vid kontakt med brännbara ämnen. **Karbider** (Klass 4) i stålfat; fasta ämnen som reagerar snabbt med vatten under bildning av den brandfarliga och explosiva gasen **acetylen**.

Den 15 juli 1971 lastade det danska torrlastfartyget *Poona* stålkonstruktioner i Göteborgs hamn. Det lastrum där arbetet pågick innehöll även 36 ton natriumklorat i hundrakilosfat och 600 ton rapsolja i tvåhundra litersfat. Alla faten var lastade på pallar i samma lastrum.

Tunga stålbalkar firades ner i lastrummet med en lyftkran. Balkarna kom i svängning och råkade punktera ett fat med natriumklorat och ett fat med rapsolja. Innehållet i faten rann ut och blandades. En balk som gled på golvet alstrade gnistor som satte eld på blandningen av klorat och olja.

Fat med natriumklorat och rapsolja var stuvade på pallar i samma lastrum

Natriumkloratet sönderdelades av hettan till fri syre som startade en våldsamt brand i lastrummet. Efter några minuter kom flera explosioner i snabb följd. Explosionerna var så kraftiga att tunga lastluckor kastades ner på kajen och en del luckor flög flera hundra meter bort.

Brandbekämpningen blev komplicerad dels på grund av den våldsamma branden, dels på grund av att det även fanns karbider i fartygslasten som förhindrade användning av vatten som släckmedel eftersom acetylen då skulle utvecklas och förstärka branden ytterligare.

Brandbekämpningen fortsatte i fyra dygn både från kajsidan och sjösidan. Den avslutande brandsläckningen tog 10 dygn.

Tre personer omkom och sex skadades under olyckan.

Bekämpning av branden på Poona

Foto: Arbetarskyddstyrelsen

Orsak till olyckan

Se redogörelsen ovan. Det var ett allvarligt misstag att lasta oxiderande ämnen och brännbara ämnen i samma lastrum.

Erfarenheter från olyckan

Denna brandbekämpning var den mest komplicerade och svåraste som räddningstjänsten i Göteborg dittills varit med om.

Informationskällor

HELCOM Manual on Co-operation in Response to Marine Pollution within the framework of the Convention on the Protection of the Marine Environment of the Baltic Sea Area (Helsinki Convention), Volume 2, 1 December 2002, Baltic Marine Environment Protection Commission (Helsinki Commission), FIN-00160 Helsinki, Finland www.coastguard.se/ra/volume2/start.htm
, Annex 3, "Poona, Maritime Chemical Accident", Engelskt sammandrag